

Socialdepartementet

E-recept inom EES SOU 2021:102

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade betänkande E-recept inom EES SOU 2021:102.

Sammanfattning

Region Jönköpings län ställer sig positiv till att området inom e-recept regleras och att en ny lag föreslås för reglering av E-hälsomyndighetens personuppgiftshantering.

Region Jönköpings län har farhågor gällande påverkan på kommunal ekonomi. Kostnader skulle kunna öka om ersättningsanspråk inte stämmer med regionernas, ofta sekretessbelagda, läkemedelsavtal. Tjänsten skulle även kunna underlätta för att systematiskt kringgå svenska rekommendationer och subventionsregler. Region Jönköpings län anser att socioekonomiska aspekter behöver beaktas när patient betalar vid expediering av läkemedel.

Synpunkter på förslaget

Region Jönköpings län inkommer härmed med synpunkter och vill inledningsvis framhålla att Region Jönköpings län ställer sig positiv till att området inom e-recept regleras och att en ny lag föreslås för reglering av E-hälsomyndighetens personuppgiftshantering.

7.7.3 När patienten är ett barn

Region Jönköpings län anser att tjänsten e-recept över landsgränser bör tillgängliggöras även för barn. Framtida regelverk bör dock överväga huruvida det finns utrymme att utgå från barnets biologiska ålder snarare än en mognadsbedömning i det enskilda fallet.

7.7.1. Skyddade personuppgifter

Region Jönköpings län instämmer i utredningens bedömning att det i dag saknas förutsättningar att hantera personer med skyddade personuppgifter i tjänsten.

9.10. Den registrerades inställning till personuppgiftsbehandlingen

Tjänsten e-recept över landsgränserna kan innebära en potentiell ökad spridning av känsliga personuppgifter. Region Jönköpings län ställer sig därför positiv till att utredningen föreslagit ett integritetshöjande samtycke för att värna om patientens integritet. Med det sagt finns det risk för att det integritetshöjande samtycket förväxlas med den rättsliga grunden samtycke. Fortsatt utredning bör ske för att utröna huruvida andra alternativa integritetshöjande åtgärder kan nyttjas istället.

Utifrån principen om uppgiftsminimering vill Region Jönköpings län även anföra att det integritetshöjande samtycket bör kunna avgränsas till särskilt EES-land, det torde ej vara särskilt vanligt förekommande att patient behöver hämta ut e-recept inom hela EES.

11.2.8 Konsekvensbedömning avseende dataskydd

I förslaget återfinns även skrivelse angående konsekvensbedömning avseende dataskydd. Region Jönköpings län ställer sig positiv till att en sådan görs redan i lagstiftningsarbetet. Av utredningen framgår det dock att konsekvensbedömningen sannolikt behöver kompletteras av de inblandade personuppgiftsansvariga avseende de mer praktiska, tekniska och organisatoriska förutsättningarna för behandlingen. Region Jönköpings län bedömer, mot bakgrund av att någon ny personuppgiftsbehandling ej tillkommer för vårdgivare, att varken regioner eller kommuner behöver genomföra någon egen konsekvensbedömning enligt dataskyddsförordningen vad gäller användningen av tjänsten.

12.2.1 Pappersrecept inom EES

Utredningen bedömer inte pappersrecept inom EES. Likaså har utredningen inte haft möjlighet att utreda båda typerna av recept (pappersrecept och e-recept över landsgränser) gemensamt i delbetänkandet.

Vikten av att pappersrecept utreds gemensamt med e-recept över landsgränser kan inte nog belysas. Utredningen säger sig föreslå en helhetslösning för e-recept över landsgränser, dock kommer båda recepttyperna att vara i omlopp, vilket drabbar både patient, förskrivare samt expedierande farmaceut i de fall tydlighet kring hantering och reglering skiljer sig åt.

12.4.3 Överväganden och förslag till ändringar i läkemedelslagen

Region Jönköpings län instämmer i bedömningen att narkotikaklassade och andra särskilda läkemedel inte ska omfattas av tjänsten.

13.2.1 Digitala vårdtjänster och e-recept över landsgränser

Tjänsten e-recept över landsgränser antas medföra en ökning av patienter som hämtar ut sina e-recept i ett annat EES-land. Detta kommer i så fall också leda till en ökad administration för regionerna på grund av fler ersättningsärenden och ett komplext regelverk. Hur omfattande ökningen kommer att bli är svår att förutse, men Region Jönköpings län kan inte helt instämma i utredningens bedömning att utredningens förslag inte skulle ha konsekvenser för den kommunala ekonomin (i avsnitt 15.10). Det är därför av största vikt att den verkliga användningen av tjänsten nog följs och utvärderas och att regionerna ersätts för eventuella kostnadsökningar.

Det finns även risker för andra kostnadsdrivande konsekvenser än ökad administration. En risk som särskilt betonats är att kostnader skulle kunna öka om ersättningsanspråken inte stämmer med de avtal som regionerna har med läkemedelsbolag, ofta med vissa sekretessbelagda villkor. För vissa sär-läkemedel kan det gälla miljonbelopp per patient. Det finns också farhågor att tjänsten i värsta fall skulle kunna underlätta för ett systematiskt kringgående av svenska rekommendationer och subventionsregler. Allt detta behöver också följas upp när tjänsten börjat användas, och en ansvarig myndighet bör utses för uppföljningen.

Ytterligare synpunkter

Region Jönköpings län anser att de socioekonomiska aspekterna på vad patienten ska betala vid expediering av läkemedel behöver belysas i det vidare arbetet med tjänsten.

Region Jönköpings län önskar ett klagörande om hur ikraftträdandet av författningsändringarna påverkas om nationella läkemedelslistan (NLL) försenas. Implementeringen av NLL är tidspressat, vilket har framhållits av flera aktörer. Ingen region har i nuläget en fastställd tidsplan för komplett implementering, som enligt lag ska ske senast den 1 maj 2023. Om införandet av tjänsten är beroende av att vårdgivare och apoteksaktörer anslutit sina system till NLL ser regionen att fokus först bör läggas på införandet av NLL och att detta nationellt sett blir ett fungerande system innan fokus läggs på införandet av e-recept över landsgränser med hänsyn taget även till E-hälsomyndighetens resursfördelning samt grunduppdrag att förmedla alla elektroniska recept i Sverige. Tidsplanen för införandet av tjänsten e-recept över landsgränser bedöms med hänsyn till ovanstående inte vara rimlig.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Rachel De Basso
Ordförande i nämnd för folkhälsa
och sjukvård

Mats Bojestig
Hälso- och sjukvårdsdirektör